

Asiantuntijalausunto
Diaarinro 5721/00.08/2021
16.11.2021

Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Viite: Asiantuntijalausuntopyyntö 10.11.2021

Asiantuntijalausunto asiasta HE 193/2021 vp: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luonnonmukaisesta tuotannosta sekä sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Laki on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä Ruokaviraston kanssa. Suomen metsäkeskus kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto. Lausunnossaan Suomen metsäkeskus ensisijaisesti esittää kantansa koskien osuutta **luonnonmukaisesta tuotannosta**. Lisäksi Suomen metsäkeskus esittää joitain yleisiä huomioita liittyen luomuvalvontajärjestelmään.

Luonnonmukaisen tuotannon tuotteille on kysyntää

Metsien monikäyttö ja metsien luonnontuotteet kiinnostavat yhä enemmän suomalaisia metsänomistajia. Moni metsänomistaja olisi valmis liittämään metsänsä luomukeruualueisiin, mikäli siitä ei koituisi hänelle vaivaa tai kustannuksia.

Suomalaisilla puhtailla luonnontuotteilla on kasvava kysyntä sekä vienti- että kotimarkkinoilla. Teollisuudella on valmiudet lisätä merkittävästi metsien luomuraaka-aineisiin pohjautuvien tuotteiden tuotantoa ja vientiä.

Useat luonnontuotealan yritykset kokevat tuotteidensa luomusertifiointin välttämättömäksi menestyäkseen kansainvälisillä markkinoilla. Suomen metsäkeskuksen yritysneuvontatyön arvioiden pohjalta voidaan todeta, että kansainvälisillä markkinoilla olisi kysyntää suomalaisille luonnontuotteille, mutta raaka-aineen hankinta on muodostunut yhdeksi suurimmista pullonkauloista yritysten kasvulle ja menestymiselle.

Asiantuntijalausunto
Diaarinro 5721/00.08/2021
16.11.2021

Luonnonmukaisen tuotannon hallintomallin tulisi olla yksinkertainen

EU-komission tavoitteena on uudella lainsäädännöllä poistaa esteitä Euroopan unionin luonnonmukaisen tuotannon tieltä ja parantaa sektorin kilpailukykyä. Tavoitteena on selkeyttää ja yksinkertaistaa tuotantosääntöjä sekä vähentää hallinnollista taakkaa.

Suomen metsäkeskuksen hallinnoiman Kasvavaa liiketoimintaa luonnontuotteista -hankkeen tulosten pohjalta raaka-aineen hankinnan ongelmat keskittyvät tehokkaaseen koneelliseen raaka-aineen hankintaan sekä luomulaatuisen raaka-aineen saatavuuteen. Jalostusketjun pienillä ja mikroyrityksillä ei ole usein mahdollisuutta toimia hallinnollisesti raskaaksi koetun luomuvalvontajärjestelmän puitteissa.

Suomen metsäkeskuksen hallinnoimassa Luomua metsäluonnosta -hankkeessa on tehty laajaa monikanavaista viestintäkampanjaa, jossa metsänomistajia on innostettu liittämään metsänsä osaksi luomukeruualueita. Luomuvalvontajärjestelmän tämänhetkinen monimutkainen ja kallis toimintamalli on ollut pettymys monille metsänomistajille sekä konkreettinen este luomuvalvontaan liittymiselle ja sertifioidun luomukeruualueen kasvulle. Näin, vaikka tiedetään, että Suomen metsistä yli 90 prosenttia täyttää luomuasetuksen vaatimukset.

Lakiesitys ei todellisuudessa ratkaise luomukeruujärjestelmän keskeisimpiä ongelmakohtia, jotka liittyvät markkinoille saattamiseen. Luomuvalvontajärjestelmän tulisi helpottaa, tai ei ainakaan estää, raaka-aineen saatavuutta ja siten yritysten liiketoimintamahdollisuuksia sekä metsien monipuolisen käytön kehitystä.

Suomessa on olemassa kattavat metsä- ja luontotiedot. Tietojen keräämiseen käytetään uusinta teknologiaa ja se kehittyy jatkuvasti. Olemassa olevaa Suomen korkeatasoista metsä- ja luontotietoa tulisi voida hyödyntää luomukeruualueiden sertifiointissa nykyistä enemmän. Esimerkiksi metsänomistajalle pakollista metsänkäyttöilmoitusta voitaisiin käyttää rajaamaan osa metsänkäsittelykohteista luomukeruualueen ulkopuolelle.

Asiantuntijalausunto
Diaarinro 5721/00.08/2021
16.11.2021

Suomen metsäkeskus katsoo, että metsänomistajan kannalta luomuvalvontaa tulisi yksinkertaistaa. Siinä tulisi esimerkiksi sallia selvittäjämallin avulla luomukeruualueiden liittäminen ja tuotteiden myyminen myös maanomistajan luvalla kerättävien tuotteiden osalta. Tämä tarjoaisi metsänomistajalle mahdollisuuden hyödyntää itse omia metsiään helpommin ja monipuolisemmin, sekä vaikuttaisi positiivisesti luomukeruualueiden laajentamiseen. Maanomistajan luvalla kerättävien tuotteiden rinnastaminen jokamiehen oikeudella kerättäviin luonnontuotteisiin ei olisi uhka metsänomistajille, sillä kerättävistä luonnontuoteraaka-aineista tehdään aina sopimus metsänomistajan kanssa.

Määritelmät

Hallituksen esityksessä kohdassa 4 § Määritelmät sanotaan seuraavasti: "2) maataloustuotteilla maataloudesta peräisin olevia tuotteita sekä vesiviljelytuotteita ja merileviä;"

Suomen metsäkeskus ehdottaa, että loppuun lisätään "sekä luonnonvaraisia kasvituotteita".

Laki luonnonmukaisesta tuotannosta

Hallituksen esityksen 2 luku, kohta valvontaviranomaiset ja valvonta, kohdassa 6§ sanotaan seuraavasti:

"Ruokavirasto suunnittelee, ohjaa ja kehittää valtakunnallisesti luonnonmukaisen tuotannon sekä luonnonmukaisten tuotteiden ja niiden tuonnin ja viennin valvontaa.

ja edelleen, että Ruokavirasto valvoo:

8) luonnonalueita, jotka on 3 luvussa tarkoitettuun valvontajärjestelmään ilmoittanut muu kuin luonnonalueen omistaja tai haltija ja joilta jokamiehen oikeudella kerätään luonnonvaraisia kasvituotteita."

Suomen metsäkeskus pyytää tarkentamaan miksi juuri Ruokaviraston tulee valvoa luonnonalueita, jotka on valvontajärjestelmään ilmoittanut muu kuin luonnonalueen omistaja tai haltija, ja joilta jokamiehen oikeudella kerätään luonnonvaraisia kasvituotteita.

Asiantuntijalausunto
Diaarinro 5721/00.08/2021
16.11.2021

Tampereella 16.11.2021

Anssi Niskanen
elinkeinojohtaja
Suomen metsäkeskus

Jakelu Maa- ja metsätalousvaliokunta

Tiedoksi Kirjaamo Metsäkeskus

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 4 pages before this page
Dokumentet inneholder 4 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 4 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 4 sider før denne side

Detta dokument innehåller 4 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende